

CV Ramsey Nasr

28 januari 1974
1995
1995-2000
2000
2000
2002

Geboren in Rotterdam
Afgestudeerd aan de Studio Herman Teirlinck in Antwerpen
Als acteur verbonden aan Het Zuidelijk Toneel
Theatermonoloog *Geen lied*, genomineerd voor de Louis d'Or
2000: Debuut als dichter met *27 gedichten & Geen lied*
Hoofdrol in televisieserie *De enclave*

2004
2005
2006
2009
2011
2011

Dichtbundel *Onhandig bloesemend*
Stadsdichter van Antwerpen
Dichtbundel *Onze-lieve-vrouw-zeppelin*
Voor vier jaar benoemd tot Dichter des Vaderlands
Televisieserie *Overspel*
Mijn nieuwe vaderland. Gedichten van crisis en angst

→ Vervolg van pagina V3

Nederlandse politici dat ooit doen? Nee toch? Ik wil een politicus die z'n saaie werk doet, geen politicus die twittert omdat dat zo populair is.'

Alle politici twitteren. Dat is niet meer terug te draaien.
'Ja. En ik verbind daar een conclusie aan, namelijk dat we in een crisis verkeren – dat kun je negatief noemen, maar het is zo. Alles moet leuker, platter, simplistischer, grover.'

Hoe komen we daaruit?

'Ik zie dat er een soort tegenbeweging op gang komt. Ik zie dat mensen op straat soms voorkomender worden, ook hier in Amsterdam, bijna als statement. We zijn ons eigen verval zat, denk ik.'

Ramsey Nasr, zoon van een Nederlandse moeder en een Palestijnse vader, groeide op in Rotterdam. Zijn ouders besloten bewust om Nasr en zijn twee broers (hij is de middelste) een eentalige, Nederlandse opvoeding te geven, zegt hij. 'Als Palestijn heeft mijn vader het hier tamelijk zwaar gehad. Nasr, dat klonk exotisch. Egypte! Piramides! Als hij dan vertelde dat hij niet uit Egypte kwam, zoals president Nasser, maar uit Palestina, zag hij de gezichten verstarren. Dan hoop ik maar dat je geen bommen bij je hebt, werd er dan gezegd.'

Hij zucht. 'Zoiets is één keer leuk, niet honderd keer. Met een Nederlandse opvoeding zijn we van het gedonder af, hebben hij en mijn moeder waarschijnlijk gedacht. Ik heb me altijd volstrekt Nederlands gevoeld.'

Was je altijd een idealist?

'Wás ik maar een idealist. Ik vind dat ik veel te weinig doe. Mensen die bejaarden of gehandicapten verzorgen, Artsen zonder Grenzen, dat zijn idealisten. Rechtsvaardigheidsgevoel heb ik wel. Ik denk dat dat is ingegeven door het feit dat mijn vader Palestijn is.'

Was je als kind met je Palestijnse afkomst bezig?

'Nee. Ik was wel tegen Israël, maar ik had geen idee waarom. Ik weet nog dat ik met een button rondliep, Israël Out, uit de bezette gebieden dus. Daar wonden docenten zich over op, maar ik wist niet eens waar de bezette gebieden precies lagen. Ik was geëngageerd zonder argumenten. Pas op de toneelschool ben ik gaan lezen over de geschiedenis van de Palestijnen. Mijn vader had daar nooit over uitgeweid.'

En jij had hem er nooit naar gevraagd?

'Niet zo specifiek. Wij discussieerden

wel altijd, aan tafel, over politiek, over abortus, over de doodstraf.'

Had jij de grootste mond?

'Helaas wel. Ik vond mezelf onweerstaanbaar grappig en interessant. Nee, dat is niet waar. Dat vind ik nu.' Harde lach. 'Ik was gewoon een aandachttrekker. Acteur, hè. Als de juf even de klas uit ging, sprong ik op tafel, haalde ik m'n piemel uit m'n broek en ging ik er gitaar op spelen. Met de hele klas gieren van het lachen. Maar goed, dit speelde zich af toen ik 5 of 6 was, hè – dat je het weet. Dat je niet denkt dat ik als 17-jarige gymnasiast...'

Je deed wel je best op school?

'Jaha, daarom tolererde men mijn gedrag. Ik haalde de hoogste cijfers, dus ik was ook een beetje het lievelingetje van de leraren. Het ene hield het andere in evenwicht.'

Waarom wilde je acteur worden?

'Om de aandacht, denk ik. Het is natuurlijk een afwijking, maar ik genoot als een zaal stil was en naar mij luisterde. Op de kleuterschool wilde ik koningin worden, toen Darwin, toen striptekenaar en op de middelbare school deed ik mee met schooltoneel en werd het acteur. *Rocky*, *48 Hours*, *The Deer Hunter*, ik vond het allemaal prachtig. Ik wilde rijk en beroemd worden, naar Hollywood. Op die drijfveren van toen ben ik niet trots, maar misschien had het met iets zinvollers te maken, namelijk het verlangen om autonoom te zijn, als mens.'

Nu geef je er wel een erg positieve draai aan.

Lachend: 'Terwijl ik eigenlijk gewoon heel ziek ben, bedoel je, in mijn hoofd? Ik kan me dat verlangen nu niet meer voorstellen, dus geef ik er een positieve draai aan, ja. Maar ik wilde écht acteren. Dat was wezenlijker dan rijk en beroemd willen worden. Dat leek me vooral geweldig omdat je dan je eigen leven kunt bepalen. Zodat je onbeschoft een mandarijntje kunt eten tijdens een interview met de *Volkskrant*, zonder dat iemand er wat van zegt.' (Neemt een hap.)

Sinds twee jaar woont Nasr weer in Nederland, in het centrum van Amsterdam, na achttien jaar Antwerpen. Daar bleef hij na de toneelschool hangen en was hij in 2005 een jaar stadsdichter. Over zijn verhuizing naar Amsterdam: 'Ik was toe aan iets nieuws, ook vanwege een liefdesgeschiedenis die ik wilde afronden. Als je met je ex in exact dezelfde wereld leeft en exact dezelfde vrienden hebt, is dat vragen om problemen. Dan kun je niet tot rust komen.'



'Ik zou het mooi vinden als een paar van mijn verzen zich zouden nestelen, als een soort virus.'

Zit je veel alleen thuis?

'Ik ben – het is een scheldwoord, mijn huidige lief gebruikt het wel eens – huiselijk geworden.' Bulderlach. 'Maar ik ben echt niet school hangen en was hij in 2005 een jaar stadsdichter. Over zijn verhuizing naar Amsterdam: 'Ik was toe aan iets nieuws, ook vanwege een liefdesgeschiedenis die ik wilde afronden. Als je met je ex in exact dezelfde wereld leeft en exact dezelfde vrienden hebt, is dat vragen om problemen. Dan kun je niet tot rust komen.'

heb ik dat gedaan? En dan bracht ik de barman maar weer een vetplantje, om het goed te maken.'

Nasr acteert ook nog steeds, in de VARA-serie *Overspel* bijvoorbeeld. En hij is bezig aan zijn debuutroman – al jaren trouwens.

'Een paar jaar geleden moest ik van mezelf geforceerd aan die roman werken. Daar heb ik mijn relatie mee verpest. Op vakantie gaan dat doen we wel als de roman af is! Maar als je alles uitstelt, ondergraaft dat op den duur ook alles. Nu gaat het weer goed hoor, met iemand an-

ders, maar in die tijd heb ik mezelf en mijn toenmalige vriendin veel ontzegd.'

Je hebt wel eens gezegd dat schrijven belangrijker is dan een vrouw.

'Dat zijn van die uitspraken waarvan je later denkt: hoe heb ik dat ooit kunnen zeggen? Terwijl, als je er langer over nadentk...'

Zit er eigenlijk wel wat in.

'Ja. Je wilt het natuurlijk allebei. Ik merk dat ik nu veel meer moeite doe

'Ik denk dat ik een leuke vader zou zijn en, wat wezenlijker is, als je niet in een God gelooft is er maar één ding dat overblijft: de evolutietheorie. Dat is de enige reden waarom we hier zijn. Over een paar honderdduizend jaar bestaan we niet meer'

zijn. Dus dan kies ik toch voor het laatste. Omdat ik me niet kan voorstellen dat ik gelukkig zou blijven als ik voor de liefde zoveel zou moeten laten liggen.'

Na een verhandeling over Dante, die zijn liefdesverdriet wist om te zetten in *De goddelijke komedie*, 'een perfect kunstwerk', is Nasr ineens even stil. 'Als je mij nou écht vraagt om te kiezen, dan kies ik, tóch, voor de vrouw. Ik kan het nu misschien nog niet, maar uiteindelijk is dat het doel. Niet zozeer die vrouw, als wel een kind – van ons samen. Omdat dat het enige is wat me echt over de dood heen kan tillen.'

'Ik denk dat ik een leuke vader zou zijn en, wat wezenlijker is, als je niet in een God gelooft is er maar één ding dat overblijft: de evolutietheorie. Dat is de enige reden waarom we hier zijn. Over een paar honderdduizend jaar bestaan we niet meer. Dan te, de *Nachtwacht* – dat is dan wég.'

Denk je na over wat jouw nalatenschap als kunstenaar zal zijn, over honderd jaar?

'Ja, en misschien moet ik daar eens mee stoppen, want ik ben al onzeker genoeg over wat ik maak. *I like to think big*. Hugo Claus heeft ooit gezegd dat hij dacht dat hij een paar jaar na zijn dood al niet meer gelezen zou worden. Hij meende dat en vond dat niet erg. Dan denk ik: jézus, dat je dát kunt zeggen en toch dat oeuvre schrijven. Daar heb ik veel ontzag voor.'

'Ik bedoel met nalaten niet eens zozeer iets als *De goddelijke komedie* of de *Nachtwacht*. Neem Wim T. Schippers en Paul Haenen, de stemmen van Bert en Ernie. Hoeveel generaties zijn daarmee opgegroeid? Als je aan Ernie denkt, hoor je Schippers. Dat zou ik mooi vinden, als een paar van mijn verzen zich zouden nestelen, als een soort virus. Het hoeft allemaal niet zo hoogdravend.'

Is het genoeg, een paar gedichten?

'Ja, dat is wel genoeg, maar dan heb ik het wel over het eind van mijn leven – dan heb ik hopelijk een rijtje boeken geschreven.'

Nasr is even stil. 'Dit gesprek gaat een verkeerde kant op. Het gaat nu

over mijn intiemste drijfveer, dat is niet iets wat ik graag met iedereen wil delen.'

'Ik weet van mezelf: als ik één ding moet leren, is het om nederig te zijn. Vooral ten opzichte van mijn eigen wensen.'

Waarom lukt het je nu wel om een relatie in stand te houden?

'Ik weet inmiddels dat je niet gelijk moet denken: o jee, het gaat weer verkeerd. De eerste vakantie zijn er dingen die wringen, maar door dat op een eerlijke manier te bespreken, loopt tijdens de tweede reis alles op rolletjes. En voor je het weet zit je op een cruise over de Zwarte Zee. Dat was voor werk, trouwens, ik moest lezingen geven aan boord. De reisorganisatie zei: waarom neem je je vriendin niet mee? Eerst dacht ik: ja, nou, ik ben aan het werk enzo, maar het was geweldig. Sta je ineens als twee bejaarden op een cruise.'

Hoe lang is ze al je vriendin?

'Een dik jaar.'

Zie je jezelf trouwen?

'Dat zie ik mezelf altijd. Misschien gaat het nu goed omdat ik daar dit keer niet zo mee bezig ben. Voorheen maakte ik altijd toekomstplannen. Ik wist al welke band ik zou uitnodigen op de bruiloft. En als het dan ineens uitgaat, zit je daar, met de namen van je kinderen.'

'Ik probeer in het nu te leven in plaats van in mijn eigen onmogelijke toekomstbeelden: de ideale vrouw, de ideale roman, de ideale mens, de ideale wereld.'

Heb je je neergelegd bij het feit dat die dingen niet bestaan?

'De ideale vrouw bestaat wel, alleen ben ik niet ideaal. En de ideale roman bestaat ook, maar die is al geschreven. Ik moet gewoon een aardig verhaal maken. Dat bedoel ik met nederigheid – met dat eerste boek wilde ik de roman opnieuw uitvinden. Ik heb zeshonderd pagina's in een la liggen. Alles blijft ideaal, zolang je het nooit uitvoert. De ideale roman is misschien wel de roman die alleen maar in mijn hoofd blijft zitten.'

Column

RONALD GIPHART

Cas Spijkers

Godsamme, dit weekend overleed op 65-jarige leeftijd Cas Spijkers, de Johan Cruijff van de vaderlandse keuken. Hij was de onbetwiste aanvoerder van het sterrenelftal dat in de jaren tachtig de Nederlandse culinaire toendra probeerde te ontginnen. Spijkers was de Brabantse wervelwind die de uit-eetgewoonten in ons land definitief veranderde, de kok die Nederlandse tongen smaak gaf. De hoge culinaire posities die Nederlandse chefs tegenwoordig internationaal innemen – denk aan Sergio Herman en Jonnie Boer – zouden niet zijn gehaald zonder de fundamenten die door Cas Spijkers zijn gelegd.

Mijn moeder (die socialist was, maar wel van goed eten hield en haar kookdiploma's trots aan haar keukenmuur had hangen) nam mij en mijn zus eind jaren zeventig eens mee naar De Swaen in Oisterwijk, het toen nog sterloze restaurant waar Spijkers achter de kachel stond. Ik herinner me mijn moeders bijna orgastische gelaatsuitdrukking bij ieder gangetje dat ons werd voorgeschoteld. Met een bijna kinderlijk ontzag vertelde ze: 'Dit is de beste kok van Nederland.'

In de *Volkskrant* kreeg de voormalige tweesterrenkok gisteren een mooie uitlul van Mac van Dinther. Over hoe Spijkers op weg was de eerste Nederlandse chef met drie Michelinsterren te worden, maar in plaats daarvan door zijn commerciële televisiewerk in korte tijd zijn sterren en zijn culinaire status verloor. Een tragisch, maar ook mooi verhaal.

In een interview bij de verschijning van *Troost*, een roman over een sterrenkok die hetzelfde overkomt, vertelde ik dat ik mij voor de geschiedenis van mijn hoofdpersoon onder andere had laten inspireren door de culinaire *Werdagang* van Cas Spijkers. Dat leverde me, tijdens een signeursessie in Tilburg, plotseling een telefoontje van de oude meester op.

Even was hij gepikeerd en verdedigde hij zijn motieven, maar snel sloeg dat om in een ongelooft passief betoeg over koken, ingrediënten, gerechten en technieken. Nimmer heb ik iemand sindsdien zo bevlogen over eten horen praten als Cas Spijkers.

En toen wilde het toeval weer eens wat. Een half jaar later sliep

Nimmer heb ik iemand sindsdien zo bevlogen over eten horen praten als Cas Spijkers



ik met mijn gezin op Schiermonnikoog bij hotel-restaurant Graaf Bernstorff. De keukenbrigade ging regelmatig met een oude mijnenveger zeevissen en op een ochtend mochten mijn oudste zoon en ik mee. Terwijl wij midden op zee kotsend over de reeling hingen, hengelde de rest van het gezelschap naar makrelen en kabeljauwen, die zich ophielden rond scheepswrakken.

Plotseling werd de chef-kok van het restaurant gebeld. Ik zag hem bleek wegtrekken, want Cas Spijkers en zijn vrouw bleken onverwachts te zijn ingecheckt in het hotel. Spijkers had gehoord dat de kokkies aan het vissen waren en vroeg of er niet iets speciaals kon worden gedaan met de vangst. Ter plekke werd besloten een barbecue te houden.

Dit was in 2006. Nederland zuchtte die zomer onder een verlamdende hittegolf, maar op de Waddeneilanden was het 's avonds uitermate aangenaam. Op het terras van Graaf Bernstorff stond een grote grill, met een lange tafel ernaast. In het midden hiervan zat Cas Spijkers, die aangevuurd door koks, gasten en andere discipelen enthousiast vertelde over zijn geweldige vak en alles wat daarmee te maken had. Er was wijn, de vissen smaakten spectaculair, er waaide een zachte bries en de klok stond stil. Sindsdien herhalen mijn kinderen wat mijn moeder mij ooit over Cas Spijkers heeft geleerd.